

Bijlage 3. Behandeling van de adviezen en bezwaren bij het ministerieel besluit tot definitieve gehele opheffing van het ministerieel besluit van 22 januari 2014 tot bescherming van het oorlogsgedenkteken van Sint-Truiden

Provincie: Limburg

Gemeente: Sint-Truiden, 1ste afdeling, sectie H

Objectnummer: 4.01/71053/325.1

-

Dossiernummer: 4.001/71053/103.1

Omschrijving:

Sint-Truiden, Stapelstraat zonder nummer

Opheffing bescherming oorlogsgedenkteken in functie van verplaatsing

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden:

Brussel, **22 SEP. 2017**

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

Adviezen uitgebracht voorafgaand aan de voorlopige bescherming

Overeenkomstig Art 6.2.4 van het onroerenderfgoeddecreet wint de Vlaamse Regering het advies in bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.

1. Advies uitgebracht door de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (VCOE)

Het advies werd gevraagd op 30 november 2016.

De VCOE bracht op 15 december 2016 een ongunstig advies uit voor de voorlopige gehele opheffing van het ministerieel besluit van 22 januari 2014 tot bescherming als monument van het oorlogsgedenkteken te Sint-Truiden. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Behandeling van het advies:

1. Advies §3

In §3 van haar advies stelt de VCOE terecht dat de etymologie van het woord "monument" betekent dat het gedenkteken werd opgericht om te herinneren. Daarna stelt de VCOE dat het object door zijn plaatsing, materialiteit en tekenwaarde perfect beantwoordt aan deze fundamentele betekenissen.

Door de "plaatsing, materialiteit en tekenwaarde" in één zin samen te plaatsen suggereert de commissie dat de plaats van oprichting hetzelfde belang vertegenwoordigt in de erfgoedwaardering als de "tekenwaarde" en de "materialiteit".

Dit is allerm minst het geval: Het monument werd weliswaar opgericht op een belangrijke en centrale plaats in het centrum van de stad, maar de exacte locatie op het plein is van secundair belang. Het is de plaats waar er zich vanaf 1911 een plein had gevormd, na de afbraak van de oude gasthuisgebouwen. Na de afbraak ontstond er een nieuwe pleinwand, die overigens bij de plaatsing van het beeld nog in aanbouw was. Door het ontstaan van het nieuwe plein ontstond er aldus een vrije ruimte waar het gedenkteken kon gedijen.

De commissie stelt voorts dat de uitbreiding van het monument en de plaatsing op een sokkel na de tweede wereldoorlog een versterking betekende van de tekenwaarde. Aanpassing aan het vigerende smaakoordeel is in de geschiedenis van de bouwkunst meer de norm dan de uitzondering, maar heeft hier volgens ons weinig meerwaarde. De sokkel en de bloembakken zoals die na WO II tot stand kwamen, werden trouwens ook niet vermeld bij de erfgoedelementen in het beschermingsbesluit van 2014.

Vervolgens stelt de commissie dat zij niet overtuigd is van de noodzaak van de verplaatsing. De plannen van de stad hebben echter de bedoeling om de waardering van het monument en zijn omgeving te verbeteren en daartoe beschouwt het stadsbestuur deze verplaatsing als noodzakelijk. Volgens de stad sluit de heraanleg van het plein het behoud van het gedenkteken op die plaats uit. De ruimtelijke context en het gebruik van straten en pleinen zijn immers sinds de oprichting van het monument fundamenteel gewijzigd. Het agentschap is eveneens van oordeel dat het plein inrichten ook kan zonder verplaatsing van het monument, maar begrijpt evenzeer dat voor de goede werking van het plein en het gedenkteken, deze verplaatsing wel noodzakelijk is.

Dergelijk klein bouwkundig erfgoed is door de tijd heen niét weerspanning, zoals de commissie stelt, maar evolueert mee met de wisselende omstandigheden. De beplantingen, die doorheen het bestaan van het monument in wisselende verschijningen (heesters, bomen, grasperk..) een decorum vormden, zijn dan ook geen symbolen, maar als het ware attributen die getuigen van de wisselende smaak.

De bedoeling van het gedenkteken was om de slachtoffers van een gewelddadig oorlogsconflict, WO I, te herdenken. De herdenking bestond er in om met een duidelijk iconografisch

programma de afschuw voor de oorlog te illustreren. Het monument was daarin zo overtuigend, dat men voor de herdenking van de tweede wereldoorlog geen nieuw monument behoefde, maar zich tevreden stelde met een kwalitatief mindere, doch niet storende toevoeging. De plaatsing net aan de straat, in het straatbeeld zoals het geschapen was in 1911 na de afbraak van het oude gasthuis, had inderdaad de bedoeling om de passanten te raken en zo kon het monument zijn oorspronkelijke verwachtingen ongetwijfeld ook inlossen.

Tot in de jaren 1945 verliep alle internationaal-nationaal verkeer Luik – Brussel inderdaad via onze Luikerstraat-Grote Markt – Tiensestraat (nu Stapelstraat). Daarom staan de monumenten zoals Heilig Hartbeeld en Sint-Marten monument langs die as.

Sinds de westelijke omleiding van het doorgaand verkeer om Sint-Truiden heen is de Stapelstraat vooral een weg van lokaal centrumverkeer, shoppers en toeristen. De vertoef- en belevingskwaliteit is hier prioritair geworden, dus de verplaatsing van het monument is net goed om het bekijks ervan te vergroten. De opwaardering zit net in het weghalen van het gedenkteken van de stoep en het bieden van een eigen voorplein aan het beschermde monument o.m. voor de regelmatige plechtigheden.

De rol van straten en pleinen in de stad is inmiddels veranderd. Vandaag is niet meer de straat de belevingsruimte, maar wordt door de stad de open ruimte naar voor geschoven als belangrijkste belevingsplek. De ruimtelijke beleving neemt steeds meer afstand van het straat- en stoepgebruik en vindt via een meer holistische benadering van de stedelijke context een oplossing in het gebruik van de open ruimte waarbij pleinen de ankerpunten worden. Wat ooit plantsoenen waren, werden later parkings en worden nu belevingsruimten in de stad. Ook Sint-Truiden wenst van het plein een belevingsruimte te maken, in plaats van een weggestoken weerspannige ruimte, enkel geschikt voor het parkeren van wagens en ook wel eens heimelijk gebruikt als clandestien nachtelijk urinoir, veilig verstoopt achter een blinde muur.

In dezelfde paragraaf stelt de commissie dat de huidige tekenwaarde en de toekomstige signaalwaarde de belangrijkste redenen waren om het monument te beschermen, en dat de actuele plaats een inherent en onmisbaar element is in het beleven van deze waarden.

De huidige tekenwaarde en toekomstige signaalwaarde waren niet de belangrijkste redenen om het gedenkteken te beschermen. De teken- en of signaalwaarde kan men als een onderdeel zien van de historische waarde. De verschrikking van de oorlog wordt op deze manier herinnerd. De historische waarde is veel breder dan de loutere signaalwaarde. Het beschermingsbesluit van 2014 vermeldt daarnaast ook de artistieke waarde. Het werk van Victor De Haen behoort tot de fine-fleur van beeldhouwwerken die als gevolg de wereldoorlogen als gedenkteken het openbaar domein sieren en verdient daarom bescherming – en wellicht ook een geadapteerde opstelling.

De historische en artistieke waarde worden echter niet, zoals de commissie oordeelt "aan de kant gezet". Net door het monument weg te nemen van onder de lindeboom en het beter te oriënteren, komt het werk beter tot zijn recht en wordt het niet bevuild door de lindeboom. De kunstenaar heeft het werk niet geschapen met de bedoeling het te laten overschaduwen door een lindeboom. De stad zelf wenst het beeld niet weg te zetten, maar plaatst het beeld, in haar ontwerpplannen, dicht bij de zuidgevel van de kerk, centraal in het blikveld van de gebruikers van het plein, en de daarlangs lopende straten. Door het plein op die manier open te trekken, wordt het gedenkteken opgewaardeerd.

Het is dan ook de bedoeling het monument na plaatsing opnieuw te beschermen, ditmaal zonder de foute interpretatie met betrekking tot de lindeboom zoals wordt aangehaald in §5. Aangezien dit niet voldoende duidelijk werd uit het voorgelegde dossier, zal dit daarom explicieter worden aangegeven.

Met de stelling van de commissie dat een monument zijn maatschappelijke rol vooral vervult als het vervelend in de weg staat, zijn wij het fundamenteel oneens. Dit is mogelijk een hedendaagse visie op de conceptuele rol van een herinneringsmonument, maar deze kan niet zomaar worden toegepast op het verleden.

2. Advies §5

Het opheffen van de bescherming heeft, zoals de commissie stelt, ook tot gevolg dat de bescherming van de boom wegvalt.

In de toekenning van de erfgoedwaarde aan de boom is in het dossier uit 2014 een fout gemaakt, blijk nu uit bijkomend onderzoek. Dat de boom een vrijheidsboom genoemd werd, is dus niet correct. Geen enkel historisch onderzoek kon aantonen dat dit verhaal klopt. Er zijn enkel historische bronnen die dit tegenspreken. In archiefbronnen wordt nergens teruggevonden dat er een boom werd geplant voor een herdenking of in functie van de "vrede". Persartikelen, gelegenheidstoespraken en bestuursdocumenten uit de gemeentelijke archieven maken geen gewag van een herdenkingsboom. Iconografische bronnen tonen dat de begroeiing aanvankelijk bestond uit heesters, later drie bomen waarvan uiteindelijk – en nog niet eens zeker – de huidige zilverlinde overblijft.

Het planten van solitaire bomen was bij diverse plechtigheden wel de gewoonte. De vrijheidsboom (Franse Tijd, 1830) of vredesboom (WO I en II) zijn daarvan gekende voorbeelden. De boom op het Sint-Martenplein is dat niet. Bij andere gelegenheden was dat wel het geval en vindt men daar ook de weerslag van. De boom die geplant werd bij het 75 jarig bestaan van België in 1905, ter hoogte van het patronaat Berchmanshuis is daarvan een voorbeeld. In 1920 kwam tegenover de gemeenteschool van de buurgemeente Gelinden, een linde na de oproep (1919) van de minister van landbouw om een herdenkingsboom te planten "naar het voorbeeld van Sint-Renelde uit 1830, eerste verjaardag terugkeer koning". (De plataan nabij de Sint-Reneldekirk in Saintes werd door het Waalse Institut du Patrimoine geïnventariseerd als "*Platane, dénommé "Arbre de la Liberté", planté par les volontaires à leur retour de Bruxelles en 1830, croissant sur la place publique de Saintes"*)

De boom zal echter wel bewaard worden als een waardevolle solitaire boom – en hij wordt door de stad ook als dusdanig verzorgd. Een jaarlijkse inspectie en regelmatig onderhoud door bevoegde diensten moet de boom in goede vorm houden. De stad liet eerder in 1994 een zware scheur verankeren door boomchirurg Erik Buysse van de firma Copijn uit Kalmthout. Ook een recent afgescheurde gesteltak werd na recent boomchirurgisch advies door de firma Pius Floris uit Houthalen behandeld in 2016.

3. Advies §6

De commissie merkt op dat de demontage, verplaatsing en wederopbouw steeds enorm grote risico's met zich meebrengen, en dat de materiele integriteit van een monument altijd in zekere mate wordt aangetast.

Een verplaatsing houdt net als een restauratie risico's in en tast steeds in enige mate de materiele integriteit van een erfgoedobject aan. Regelmatig onderhoud zal daarom prevaleren boven restauratie. Het is bij deze voorgestelde verplaatsing onvermijdelijk om enige materialiteit te verliezen, in casu het verbindingsmateriaal tussen de afzonderlijke steenblokken. Dit verlies is bij klein bouwkundig erfgoed eerder bescheiden en veel minder groot dan bij een restauratie van ander bouwkundig erfgoed, maar niet onbestaande. Uit voorzorg heeft de stad dan ook expertise ingeroepen voor het opmaken van een dossier dat als leidraad voor het uitvoeringsbestek kan worden gebruikt.

4. Advies §7

De commissie vermeldt onnauwkeurigheden in het afgeleverde dossier met betrekking tot het gestandaardiseerde voorblad en de onduidelijke titelvoering.

Het dossier zal in die zin worden aangepast zodat het administratief beantwoordt aan de vereisten. Ook het gegeorefereerd plan ontbrak, voorzien van de aanduiding waar de aanplakking kan gebeuren. Dit plan werd aan het dossier toegevoegd.

Conclusie: het advies heeft invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit. Het inhoudelijk dossier en/ of het beschermingsbesluit werden als volgt aangepast:

Het inhoudelijk dossier werd voorzien van het gegeorefereerd plan van de plaats waar het oorlogsgedenkteken beschermd werd (verwijzende naar de toestand op het moment van de bescherming van 2014) en de plaats waar de bekendmaking van het openbaar onderzoek moet worden geplaatst.

Het Ministerieel Besluit wordt aangepast in Art. 3. Om duidelijk te maken dat het object na de verplaatsing opnieuw beschermd wordt: Het monument zal na verplaatsing opnieuw worden beschermd omwille van de historische en artistieke waarde. Na recent onderzoek blijkt dat de lindeboom die achter het gedenkteken staat geen erfgoedwaarde heeft die een bescherming verantwoordt. De stad zal deze boom wel in stand houden.

2. Conclusie voorafgaand aan de voorlopige gehele opheffing

De uitgebrachte adviezen hebben invloed op het inhoudelijk dossier en/ of het beschermingsbesluit. Het inhoudelijk dossier en/ of het beschermingsbesluit werden als volgt aangepast:

1. Bij de behandeling van de adviezen wordt verder toelichting gegeven over het onderzoek naar de linde op het plein.
2. In het MB wordt nu duidelijk vermeldt: het monument zal na verplaatsing opnieuw worden beschermd omwille van de historische en artistieke waarde. Na recent onderzoek blijkt dat de lindeboom die achter het gedenkteken staat geen erfgoedwaarde heeft die een bescherming verantwoordt. De stad zal deze boom wel in stand houden.
3. Een gegeorefereerd plan werd toegevoegd.

3. Adviezen en bezwaren uitgebracht na de voorlopige bescherming en voorafgaand aan de definitieve bescherming

Openbaar onderzoek en hoorrecht

Gemeente Sint-Truiden

De stad Sint-Truiden organiseerde het openbaar onderzoek van 20 juni 2017 tot 20 juli 2017. De stad stelde een proces verbaal op na sluiting van het openbaar onderzoek. Het proces verbaal en de bezwaren maken integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Tijdens het openbaar onderzoek werden 5 bezwaren ingediend. Deze worden achtereenvolgens behandeld.

Er waren geen zakelijkrechthouders die zich beriepen op het hoorrecht om gehoord te worden door het agentschap Onroerend Erfgoed.

Omwille van privacy-redenen zijn de bezwaren anoniem opgenomen in dit document. Het beschermingsdossier bevat een overzicht van alle bezwaren en de gegevens van de bezwaarindieners.

1. Bezwaar nummer 1 uitgebracht tijdens het openbaar onderzoek:

- Bezwaar tegen verplaatsing omwille van het respect voor de bevrijder van het Vaderland. Volgens de indiener van het bezwaar is de verplaatsing respectloos en wordt het monument in een hoekje geduwd waar niemand het opmerkt. De indiener vindt het anderzijds niet kunnen dat elders in de stad dictator Hitler een ereplaats krijgt.

Behandeling van het bezwaar nummer 1:

- De verplaatsing van het monument gebeurt naar aanleiding van de heraanleg van het plein. De heraanleg beoogt het aantrekkelijker maken van het plein en plaatst het monument daarom op een andere plaats op hetzelfde plein. Ik zie in de verplaatsing geen respectloze omgang met het monument, aangezien de erfgoedwaarde intact blijft. Het is de bedoeling dat het monument met zorg gerestaureerd wordt en na de verplaatsing op de nieuwe plaats opnieuw zal beschermd worden. Dat er elders in de stad een ereplaats gecreeerd wordt voor "dictator Hitler" maakt geen deel uit van het voorliggend dossier.

2. Bezwaar nummer 2 uitgebracht tijdens het openbaar onderzoek:

Het tweede bezwaarschrift geeft een opsomming van de historische feiten die aan de basis liggen van de oprichting van het monument. Het historische kader wordt echter uitvoerig belicht in het voorliggend inhoudelijk dossier. De bezwaren die uit het bezwaarschrift kunnen worden afgeleid zijn:

1. Er werd een lindeboom geplant als vrijheidsboom achter het monument in 1953. Het monument en de boom dienen als één geheel gezien te worden.
2. Op 15 december 2016 werd aan de stad Sint-Truiden een negatief advies overgemaakt tegen de opheffing van het beschermingsbesluit door het agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse Overheid.
3. De indiener vindt het verplaatsen niet gepast ten opzichte van de duizenden inwoners van Sint-Truiden die weggevoerd werden naar de concentratie- of strafkampen of de vele slachtoffers van de beide Wereldoorlogen.
4. De stad haalt aan dat de plaats van het monument hinderlijk is bij evenementen. Volgens de indiener heeft de huidige plaats van het monument gedurende 90 jaar niemand gehinderd. Het monument was geen gevaar voor de volksgezondheid of bracht de veiligheid van de burgers niet in gevaar.

Behandeling van bezwaar nummer 2:

1. In het inhoudelijk dossier worden de geschiedenis van het plein en het monument uitvoerig beschreven. De boom die na de Tweede Wereldoorlog op het plein geplant werd, wordt daarin niet vermeld als vrijheidsboom omdat hiervoor geen bevestiging in de bronnen werd gevonden. Zowel de boom als het monument zullen overigens het plein blijven sieren.
2. Er is mij geen schrijven bekend van 15 december waarbij een negatief advies werd gegeven door het agentschap betreffende de opheffing van de bescherming. Er is wel een negatief advies van de Vlaamse Commissie voor het Onroerend Erfgoed bekend. De bezwaren van de commissie werden weerlegd.
3. De verplaatsing wordt door de indiener van het bezwaar ervaren als respectloos naar de slachtoffers van beide oorlogen. De herinrichting van het plein en de nieuwe positionering van het monument doen echter geen afbreuk aan de waarde en de zeggingskracht van het monument.
4. De ruimtelijke context in stedelijke centra is continu in verandering en de stad Sint-Truiden wenst het plein door het reorganiseren van de aanleg te revaloriseren. Door de nieuwe aanleg van het plein zal het monument tevens een meer voorname plaats op het plein innemen.

3. Bezwaar nummer 3 uitgebracht tijdens het openbaar onderzoek:

Het derde bezwaarschrift bevestigt de historische en artistieke waarde zoals die in het inhoudelijk dossier werden opgenomen.

1. De verkeers- en veiligheidsproblemen die de stad Sint-Truiden aanhaalt, worden als een drogreden ervaren. De indiener van het bezwaar is van oordeel dat het monument al 90 jaar op die plaats staat en dat het nog nooit iemand gehinderd heeft.
2. De stad spreekt van drukker doorgaand verkeer op de handelsas Luikerstraat – Grote Markt – Stapelstraat. De indiener is van oordeel dat dit geen handelsas is en dat er geen doorgaand verkeer is. De indiener is van oordeel dat de herinrichting die elders in de

- stad wordt uitgevoerd er juist op gericht is het doorgaand verkeer in de stad te weren. Aldus spreekt de stad zichzelf tegen.
3. Verkeershinder: ceremonies vormen geen verkeershinder. Het is juist de bedoeling van een herdenkingsmonument om even bij het verleden te blijven stilstaan.
 4. Het plein wordt niet aantrekkelijker door het plein te herschape in een grote stenen vlakke. De indiener van het bezwaar is van oordeel dat de stad de lindenboom wenst te verwijderen.
 5. Het monument werd geplaatst "in het zicht van de passanten" wordt in het bezwaar vermeld. De indiener stelt dat dit de bedoeling was van het monument. Er wordt ook gesteld dat men het beeld uit het zicht wenst te plaatsen en dat enkel de beeldengroep van het monument zal verplaatst worden en dat er zo niets overblijft van het monument.
 6. Het bezwaar bestrijdt dat de winkels weggestopt zitten achter het monument. De indiener van het bezwaar is van oordeel dat de auto's in de weg staan en niet het monument.
 7. De indiener van het bezwaar is van oordeel dat de plaats van het monument tegen de zuidelijke gevel van de kerk niet prominent is maar eerder een weggestoken plek is.
 8. Het plein zou geen aangenaam verblijfsplein worden maar een vlakke zonder bomen. Door de opwarming van de aarde dient een plek met een boom en monument geherwaardeerd te worden.
 9. De suggestie dat de boom schade zou veroorzaken aan het monument is volgens de indiener de reden om de boom te verwijderen. Volgens de aanvrager kan het monument eenvoudig schoongemaakt worden en is het aanbrengen van een coating eenvoudiger én betaalbaar.
 10. Nergens wordt gewag gemaakt van de toekomst van de linde.
 11. De nieuwe inplanting tegen de dwarsbeuk van de kerk houdt volgens de indiener van het bezwaar verband met de herbestemming van de kerk waarbij de zijbeuk zal ingericht worden als openbaar toilet. Het oorlogsmonument zou aldus volgens het bezwaar opgesteld staan aan de gevel van de toiletten.
 12. De indiener vreest ook dat dit een plek zal worden waar hangjongeren en wildplassers zullen rondhangen.
 13. Volgens de indiener van het bezwaar is de linde op het plein door de bescherming van 2014 een vrijheidsboom geworden.
 14. Door het wegnemen van de sokkel zal het monument nietiger worden.
 15. De heraanleg van het plein in de onmiddellijke omgeving van de linde zal schade veroorzaken aan de boom.
 16. Volgens de indiener van het bezwaar zijn er goede redenen om het monument niet te verplaatsen. Het staat er mooi en het hindert niet en is zichtbaar voor passanten.
 17. De zichtbaarheid herinnert ons aan de waarden van vrijheid en democratie en hoe mensen daarvoor vochten en sneuvelden.
 18. De toestand van de beeldengroep is nog vrij goed. Volgens de indiener van het bezwaar kan het met eenvoudige kosten hersteld worden, schoongemaakt worden en kan er een beschermlaag op aangebracht worden.
 19. Het verplaatsen kost geld.
 20. De linde zal het niet overleven.

Behandeling van bezwaar nummer 3

De bezwaren kunnen geclusterd worden in een aantal thema's:

1, 2, 3 hebben betrekking op de verkeerssituatie: De stad wenst de stedelijke ruimte aan te passen aan de hedendaagse visie op de stad en het leven in een stedelijke context. De evaluatie hiervan wordt duidelijk aangegeven in het inhoudelijk dossier.

3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 16, 17 hebben betrekking op de heraanleg en inrichting van het plein. De verplaatsing kadert in een groter ontwerp waarbij de stad en het plein een andere ruimtelijke inrichting krijgen. Ik stel vast dat in het ontwerp wel degelijk rekening gehouden werd met de belangrijke plaats van het monument op het plein en de verbeterde belevingswaarde van het monument. Ook na de verplaatsing zullen de voorbijgangers de gelegenheid hebben om bij het verleden stil te staan. De herdenkingsplechtigheden kunnen zelfs worden geïntensifieerd door de nieuwe inrichting.

9, 10, 13, 15, 20 hebben betrekking op de lindeboom. De lindeboom werd bij de bescherming onterecht aanzien als een vrijheidsboom of vredesboom. Nergens werd in historische bronnen daarover iets teruggevonden. De geschiedenis van de boom wordt in het inhoudelijk dossier voldoende toegelicht. De lindeboom wordt overigens in de plannen geïntegreerd in de nieuwe pleinaanleg. De stad Sint-Truiden geeft aan geregeld in professionele boomverzorging te voorzien.

9, 14, 18, 19 hebben betrekking op het oorlogsmonument zelf. De analyse van het monument gebeurde door een onderzoeksbureau gespecialiseerd in conservatie en restauratie. De indiener van het bezwaar toont niet aan dat de bezwaren gebaseerd zijn op een deskundige analyse of wetenschappelijk onderzoek. Een gedeelte van het huidige monument, met name de sokkel, wordt niet teruggeplaatst. De sokkel is een latere toevoeging die kaderde in de toenmalige pleininrichting. Het agentschap heeft in zijn analyse bij de bescherming geen erfgoedwaarde aan de sokkel toegekend. Het pecuniaire aspect van de verplaatsing heeft geen invloed op de erfgoedwaarden. De zichtbaarheid zal door de nieuwe orientatie verbeteren aangezien het plein door de herinrichting op een andere manier gebruikt zal worden. De veranderende zichtbaarheid heeft ook geen invloed op de erfgoedwaarden.

4. Bezwaar nummer 4 uitgebracht tijdens het openbaar onderzoek:

De bezwaren in het vierde bezwaar gaan over:

1. Het verkeer wordt meer gehinderd door begrafenissen en braderieën. De festiviteiten die nabij het monument gehouden worden, houden het verkeer minimaal stil. Als de binnenstad verkeersluw gemaakt wordt, zal dit nog minder een rol spelen.
2. De indiener vindt dat het monument verstopt wordt. Nu geven ouders uitleg aan de kinderen als ze met de fiets aan het monument voorbij komen. Als het monument verplaatst is, zal dat niet meer het geval zijn.
3. De linde zou volgens het bezwaar moeten verwijderd worden. Er bestaan moderne middelen om het monument te beschermen tegen veroudering. Het plaatsen van banken onder de linde zal omwoners in staat stellen met elkaar in contact te komen. Het zal het sociale weefsel versterken. De linde, symbool van vrede wegdoen, geeft een verkeerde boodschap aan onze kinderen.
4. De zichtbaarheid van de winkels is volgens de indiener geen argument. Als het plein autovrij is, dan zal men de winkels achter het monument ook kunnen zien. Het plein geeft een goed gevoel om de dag te starten.
5. De kosten van het verplaatsen.
6. De overplaatsing naast de wc's zal het wildplassen bevorderen.
7. De voorlopige opheffing is een vrijgeleide voor het bestuur waardoor ze kunnen doen wat ze willen.

Behandeling van bezwaar nummer 4

1. Heeft betrekking op de verkeerssituatie: De stad wenst de stedelijke ruimte aan te passen aan de hedendaagse visie op de stad en het leven in een stedelijke context. Voor de erfgoedwaarde van het monument stelt dit geen problemen. De evaluatie hiervan wordt duidelijk aangegeven in het inhoudelijk dossier.
2. Heeft betrekking op de heraanleg en de inrichting van het plein. De verplaatsing kadert in een groter geheel waarbij het plein een andere ruimtelijke inrichting krijgt. Ik stel vast dat in het ontwerp wel degelijk rekening gehouden werd met de belangrijke plaats van het monument op het plein en de verbeterde belevingswaarde van het monument. Ook na de verplaatsing zullen ouders met hun kinderen de gelegenheid hebben op een veilige plek stil te staan en uitleg te geven bij het monument.
3. Uit historisch onderzoek is gebleken dat de linde op het plein niet aangeplant werd als vrijheids- en/of vredesboom. In het ontwerp van het plein wordt de linde overigens behouden. In het verleden werd onderhoud uitgevoerd aan de lindeboom door een professionele boomverzorger. Het nieuwe ontwerp voorziet ook in groen en zitelementen waardoor het plein, meer dan in het verleden, als ontmoetingsplaats het stedelijke weefsel kan versterken.
4. De heraanleg van het plein zal meer ruimte creëren, onder meer door het wegnemen van verkeer. Er is geen reden om aan te nemen dat het plein geen goed gevoel meer zal geven na de heraanleg.

5. De kosten voor de verplaatsing zijn ten laste van de stad. Dat de stad dergelijke uitgaven doet, behoort tot haar bevoegdheden en het heeft geen invloed op de erfgoedwaarden.
6. Er zijn geen aanwijzingen dat het monument naast wc's geplaatst wordt, noch dat het wildplassen zal toenemen door de verplaatsing van het monument.
7. De voorlopige opheffing van de bescherming houdt geen vrijgeleide in voor het bestuur. Na verplaatsing zal het oorlogsmonument terug beschermd te worden op de nieuwe locatie. De stad en het bestuur blijven gehouden aan alle vigerende wet-, decreet- en regelgeving.

5. Bezwaar nummer 5 uitgebracht tijdens het openbaar onderzoek:

De bezwaren in het vijfde bezwaarschrift gaan over de:

1. Wettelijke basis: het onherstelbaar aangetast of verloren (Art. 6.2.1): het monument kan gerestaureerd worden. Noodzakelijk voor het behoud: op de huidige locatie is daar geen behoefte aan. Omwille van het algemeen belang: de indiener van het bezwaar is van oordeel dat de heraanleg van het plein van algemeen belang is, doch niet het verplaatsen van het monument. Toegepast in deze specifieke situatie, is de indiener van het bezwaar van oordeel dat het aantrekkelijker maken van het plein ook kan met het monument op de huidige plaats.
2. Het drukker worden van het verkeer is geen argument vermits de stad kiest voor een autoluwe binnenstad. De plechtigheden zijn beperkt in tijdsduur, hinder is aldus minimaal.
3. De handelszaken zijn visueel verstopt, wat door het autovrij maken van het plein en het weghalen van stoorzenders verholpen kan worden.
4. De verplaatsing naar de dwarsbeuk van de kerk onttrekt het monument aan het straatbeeld. Het zal de aandacht van de passant in de straat niet meer trekken. De grafstenen aan de dwarsbeuk worden verwijderd en herbestemd.
5. Volgens een artikel in de krant Het Laatste Nieuws krijgt het monument elders in de stad een plaats.

Behandeling van bezwaar nummer 5

1. De stad heeft de bevoegdheid om het plein herin te richten in functie van het algemeen belang. Dat het verplaatsen van het beschermde monument hiervoor nodig was, kon de stad aantonen door het motiveren van de nieuwe locatie op basis van een concreet dossier.
2. De stad wenst de stedelijke ruimte aan te passen aan de hedendaagse visie op de stad en het leven in een stedelijke context. De evaluatie hiervan wordt duidelijk aangegeven in het inhoudelijk dossier. Dit heeft geen invloed op de erfgoedwaarde van het monument.
3. De verplaatsing kadert in een groter geheel, waarbij het plein een andere ruimtelijke inrichting krijgt. Het plein wordt daarom gedeeltelijk verkeersvrij gemaakt en de storende elementen worden weggenomen zodat de belevingswaarde vergroot.
4. Het monument zal na de verplaatsing ook nog steeds aanwezig zijn in het straatbeeld en het zal ongetwijfeld de aandacht trekken van de passanten op het plein. De grafstenen die bij een eerdere heraanleg ter hoogte van de dwarsbeuk geplaatst werden, worden volgens het ontwerp aan de zijbeuk van de kerk geplaatst en zullen aldus geen andere bestemming krijgen.
5. Het ministerieel besluit is gebaseerd op de voorliggende plannen van het door de stad Sint-Truiden ingediende dossier. De informatie in de vermelde krant komt niet overeen met de inhoud in het dossier en wordt aldus niet beoordeeld.

3. Conclusie

De uitgebrachte adviezen en bezwaren **uitgebracht na de voorlopige bescherming en voorafgaand aan de definitieve bescherming** hebben geen invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit. Het inhoudelijk dossier noch het beschermingsbesluit werden aangepast.